

СЕРГІЙ • ЛУЩИК

СИНДРОМ
ВІЛЬНОГО
ПАДІННЯ

роман

Сергій Лущик

**СИНДРОМ
ВІЛЬНОГО ПАДІННЯ**

РОМАН

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ

УДК 82-32
Л-87

Сергій Лущик
СИНДРОМ ВІЛЬНОГО ПАДІННЯ
Роман

Іво — самотній інтроверт, який прагне переосмислити своє життя в провінції. Він переїздить до міста, щоб втекти від реальності та позбутись нав'язливих спогадів. У нього посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), нездійснені мрії й велика колекція прочитаних книг. І тут його чекає несподівана пригода. Багата уява перетворює його на детектива, який береться за пошуки таємничої Єви. Чи знайде Іво свою Єву, а водночас і себе?

У тексті чимало алюзій, прихованих і явних цитат, тимчасових зупинок сюжету і поетичних пауз, парадоксів, гіркої іронії, часто — гра слів та сенсів, «текст у тексті». На думку редактора і видавця, перед вами не лише багатообіцяючий літературний дебют, ви поринете в особливу історію несподіваних і мистецьких відкриттів. А неймовірний талант оповідача просто зачарує.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-7654-98-7

© Сергій Лущик, текст, 2022
© Видавництво Анетти Антоненко, 2022

Ця історія — літературний твір. Посилання на історичні події та реальних людей або реальні місця є частиною авторського домислу.

Персонажі, місця й події створені уявою автора, і будь-яка подібність до дійсних подій, місць або осіб, живих або мертвих, — випадкова.

Ain't no sunshine when she's gone

Bill Withers

There was dust on the man
in the black long coat

Bob Dylan

I can't get it right
Get it right
Since I met you

Muse

Nathless I have been
a tree amid the wood

Ezra Pound

вікно повне невидимих гостей
долоня повна недотикання

Ірина Шувалова

Мене везли головою вперед. Бо ногами вперед везти не можна. Вони казали, що ногами вперед везти ще рано, що ногами вперед виносять з хати. Вони казали, що ногами вперед виносять із хати в останню путь. Вони так і казали — в останню путь.

Вони, взагалі, багато говорять.

Мерехи світла, мерехтіння пам'яті. Я маю забути це. Я маю не пам'ятати останні півгодини. Мій організм має захистити себе. Психіка має витіснити останні півгодини. Тридцять клятих хвилин.

Хтось розірвав мені гомілку — праву. Я не відчуваю правого стегна, не відчуваю усього тазу. Правий бік живота — наче його ніколи не існувало. Скільки ножових поранень поміж ребер? Чи це не ніж? Наче джгутом перетягнена шия. Джгут закручений довкола палиці. Джгут із шкіри, пасок — як зашморг. Ні, це не запах сірки, і ні, не хлору, це запах плавленої пластмаси, розжареного металу, липкої гуми, людських тіл.

Вони казали: досить.

Головою вперед. Це ж треба таке. Це щоб уже повністю відбити мізки. Головою вперед — бо п'яти, виявляється, — значно важливіші.

Пасма темряви. Пасма спогадів. Психіка вже починає витісняти. Я провалююсь у подушку, у каталку, у напівсон. Я провалююсь у дитинство: польотом горлана, пірнанням чайки. Я провалююсь до тебе, у тебе, я просто провалююсь.

Але ж, як то там? Кран, Коран, айран? — ні-ні-ні — Арон, Онан, Кіліан? — як то його? — Кокрейн — так! — точніше,

Кокран* — про нього тут, здається, не чули. Та чому чув про нього я?

Кахель, кахель, стіна, стіна, стеля, лампочки, чийсь голови, моя голова — наче пейотлем одурманена, знайоми-незнайомі голоси, ехо-відлуння — в голові — наче крик Едварда Мунка, наче крик Альбера Камю в мить автотрощі. Наче яблуко замість голови.

Мої зволожені очі відчують прохолоду, легкий вітерець обдуває мої очі, моє невидиме поранення. Приємна прохолода. Як від холодного каменя. Як від росту травинки. Як від першої краплі дощу, коли серце починає тріпотіти, бо треба вже десь ховатися.

Тріск коліщаток енігми, попискування коліс каталки (чи то візочок? каталка: ка-тал-ка — ріже слух, як і попискування її коліс, зрештою), рипіння гумових капців об кахель приймального, тертя, сила тертя і сила притягання. Запах поту та медикаментів. Але — і це не дивно — запах зараз може бути спотвореним.

Я згадую танатонавтів Вербера**, я згадую Тибетську й Єгипетську книги мертвих, я згадую навіть Лінкольна***

* «Кокран» (англ. Cochrane) — міжнародна некомерційна організація, яка вивчає ефективність методів лікування через доказову медицину. Названа на честь А. Кокрана (1909 — 1988), британського дослідника-медика, який зробив великий внесок у розвиток епідеміології. Результатом праці десятків центрів організації по всьому світі є систематичні огляди, де переважно застосовано мета-аналіз певних проблем і питань. Кокранівська бібліотека — найбільш цитований ресурс із медичної тематики у Вікіпедії, наступні після неї за цим показником — «The New England Journal of Medicine» і «The Lancet». (Тут і далі — примітки редактора).

** Бернар Вербер — сучасний французький письменник і філософ єврейського походження, автор всесвітньо відомих романів у жанрі наукової фантастики, серед яких «Танатонавти» (1994) про смерть і потойбіччя.

*** «Лінкольн у бардо» — роман американського письменника Джорджа Сондерса, за який автор отримав Букерівську премію у 2017 році.

у бардо. Багато чого іншого згадую: як батько наздогнав мене цеглиною під ліве око, щоб не бігти; як пахне латунь, алюміній і тісто від самогонного апарата; згадую улюблену фразу з дитинства: нема нічого! Як із братом наввипередки: ти, ти — твоя чередь іті. Чомусь виникають тільки негативні спогади. Чому? Адже багато було й доброго. Гарне дитинство. Краще, ніж у багатьох.

Що ж сталося? Я ж знайшов її. Відшукав!

Знайшов Єву! Ех, замало букв, замало звуків, щоби розтягувати це ім'я по-гумберт-гумбертівськи. Віднайшов її, я ж іще той природжений шукач, іще та біфуркована гілочка дерева: де пальцем тицьну — там копай. Знаєте, ми полювали за іменами. «We the future»...*

І тоді у моменти психофізичного напруження гемангіома у вигляді ромба на лівій долоні пульсує, наливається кров'ю, набрякає, неприємно болить, надає відчуття дискомфорту, відчуття тиску, відчуття стороннього тіла. Ние. Коли у такі моменти болить голова — варто думати про головний біль напруги. (А ви ще досі вважаєте, що є такі діагнози: ВСД, ДЕП, НЦД і астено-невротичний синдром? Тоді мені до вас.)

У таких випадках піднімаю руку догори, задля вивільнення. Щоб зменшити набряк. Збоку я можу здаватись диваком із піднятою догори рукою. Гемангіома. Це така доброякісна пухлина. Родима пляма. Винна пляма. Поранення із попереднього життя. Хтось прострелив мою ліву кисть наскрізь: кулею або ж стрілою, хтось прошив її кинджалом, списом, цвяхом, палицею — та будь-чим. Якось я перелазив через паркан і натикнувся нею об гострий виступ штахети. Перше свідоме поранення. Етюд у кризових тонах.

---

* Слова з пісні «Dreams» американського реп-виконавця «The Game».

Гемангіома. Я пригадую Ясунарі Кавабату, здається, у ньогодесь є про це. Руку догори — хай працює сила тяжіння.

Кавабата (здається, «Країна снігу» чи «Журавель із тисячею крил»), кава й ватра, чабата із шинкою — у парку Політехнічного. Скоро прийде свято на мою вулицю Морг*. Пост мортем. Чи мою Александерплатц**. Чи, чи... забув, де жив Леопольд Блум. Кавабата. Йа-су-на-рі. Я майстер гри у бісер, ні — у го, ні — я завжди грав тільки у футбол (з 1860 року?), і трохи в покер (ще той покерфейс конеподібний); трохи грав у класику, у латиноамериканського конструктора. Чую знайомий голос, це він, дідько, це він! Мій рятівник. Та водночас чутно: рипіння коліс, попискування капців, спів щиглика, цокіт шестерень еніґми, шурхіт сторінок з історії хвороби і перерозподілу розділів із книжки Кортасара, проходження душ мертвих альпіністів крізь ландшафт, крізь мозкові нетрі моєї любої Ельфріде Єлінек.

Чую: він непритомніє (це перекладаю автоматично, бо тут у нас кажуть: «теряє сознание» або «отключается»), чую: цок-цок-цок — це коліщатка еніґми, це тріск застигання магми, це починає працювати витіснення...

«А зараз я тобі розповім про психологічні механізми захисту» — так він тоді сказав. Так він говорив. Ми перейшли на ти одразу, на першій зустрічі. Він сказав, що так легше працювати, так простіше налагодити зв'язок. Я ніколи не проти перейти на ти. Ми плюс-мінус однакового віку. На той час я розпрощався із усіма друзями... назавжди.

* Оповідання Едгара Аллана По «Вбивства на вулиці Морг» (1841).

** Нім. Alexanderplatz — площа у центрі Берліна; «Berlin Alexanderplatz. Die Geschichte vom Franz Biberkopf» (1929) — роман німецького письменника Альфреда Дебліна

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.